

— Tingenes Værdi er helt subjektiv; d. v. s.: Værdien hæfter ikke ved Tingene selv, men afhænger af vort subjektive Skøn. Dette er det Standpunkt. Dr. Heinrich Cohn forfægter i sin Bog: »Die subjektive Natur des Werthes«. (Berlin, J. Guttentag. 38 S.). Hvad han anfører for den subjektivistiske, imod den objektivistiske Værdiopfattelse, er vel ikke ukendte Argumenter; men hans Argumentation er usædvanlig klar og koncis, saa koncis, at Afhandlingen derved betydeligt skiller sig fra sædvanlig tysk Fremstillingsmaade. Hans Bemærkninger om det tyske national-økonomiske Begreb »Gut«, hans Redegørelse for, hvorledes Værdiskønnet dannes, hans Angreb paa Læren om »Værdiens Bestemmelse ved Produktionsomkostningerne«, og altsaa ogsaa paa den lassalleske »jærnhaarde Lønningslov«, overhovedet den hele lille Bog fortjener Læsere.

Afhandlingen er kort og sammentrængt, og bør ikke yderligere sammentrænges i et Referat eller Résumé. — men et enkelt Citat kan man tillade sig: S. 24 findes der en saalydende Note: »Det er klart, at fra det Synspunkt (som Forf. har gjort gældende i sin Bog) fremkommer der ikke nogen Aager ved Udbytning af Laansøgenes Nød. Det lyder kønnere: at tilfredsstille Ens Trang, end: at udbytte Ens Nød, — men det er omtrent den samme Ting. Ved et økonomisk System, hvor Prisen retter sig efter Tilbud og Efterspørgsel, er den gensidige Udbytning ingen Udvæxt, men selve Systemet. Koleradraaber giver man kun Penge for, naar Koleraen raser. Derfor var det heller ikke muligt fra det bestaaende økonomiske Systems Standpunkt at definere »Aager«.

Den tyske Aagerlov, der som Betingelse for Aager fastsætter et paafaldende Misforhold mellem Ydelse og Modydelse, forudsætter egentlig et andet økonomisk System end det bestaaende, og er derfor ogsaa forblevet et dødt Bogstav«. Disse Ytringer ville ikke tiltale Alle; overhovedet ville Forfatterens subjektivistiske Anskuelse, og hans Angreb paa de objektivistiske Synsmaader ikke vinde Alles Bifald, — men de nys citerede Ytringer hænge logisk set godt sammen med hans hele Standpunkt. Overhovedet er der god Logik i den lille interessante Bog.